



РЕПУБЛИКА СРБИЈА
УНИВЕРЗИТЕТ У НИШУ

МАШИНСКИ ФАКУЛТЕТ У НИШУ

На основу члана 35. став 2. Правилника о мастер академским студијама

О Б А В Е Ш Т А В А

да ће студент **АНИЦА СТОЈАНОВИЋ**

дана **17.04.2026.** са почетком у **12,00** часова, у сали **401**

Машинског факултета у Нишу, бранити мастер рад под називом:

ТЕМА	Коришћење Портерових пет сила за анализу индустријске конкурентности: Студија случаја
-------------	--

пред комисијом у саставу:

Ментор	проф. др Милена Рајић
Члан	проф. Др Пеђа Милосављевић
Члан	проф. др Иван Ђирић

РЕЗИМЕ МАСТЕР РАДА

Овај мастер рад бави се проблематиком конкурентности у теоријском и практичном смислу, са посебним акцентом на примену Портерових модела у анализи индустријске конкурентности. У раду се најпре дефинише појам конкурентности, који се у савременој литератури повезује са апсолутним и компаративним предностима, тржишном компетентношћу и способношћу предузећа да се успешно позиционира у конкурентској борби. Конкурентност се разматра и у контексту међународне трговине, где она представља основни регулатор тржишта и кључни фактор економског раста. Анализиране су класичне теорије конкурентности, Смитова теорија апсолутних предности, Рикардова теорија компаративних предности и Милова теорија реципрочне тражње које су поставиле темеље разумевања међународне размене и специјализације. Рад се затим фокусира на савремене теорије конкурентности, које уводе нове факторе попут технологије, иновација, маркетинга и менаџмента. Посебно је наглашена улога Светског економског форума и његових индекса конкурентности, као и значај државе у креирању повољног пословног амбијента. Анализирана је конкурентност малих и средњих предузећа, која чине основу националне економије, али се суочавају са изазовима глобализације, економијом обима и недостатком иновација. У оквиру стратегијског менаџмента разматрани су индустријски кластери, генеричке Портерове стратегије (трошковно вођство, диференцијација и фокусирање) и њихова имплементација у аутомобилској индустрији кроз примере Форда, Тојоте, Џенерал Моторса, Дајмлера, Мерцедеса и Фолксвагена. Најзначајнији део рада посвећен је Портеровом моделу пет сила, који омогућава свеобухватну анализу индустријске конкурентности. Кроз пример авио-индустрије и студије случаја на компанији Микрохит, дистрибутера спортске опреме брэнда Баболат у Србији, показано је како се теоријски модели могу користити у реалном пословном окружењу. Анализа Микрохита указује на значај перцепције квалитета производа и спремности купаца да их препоруче, што потврђује позитивну тржишну позицију. Резултати истраживања потврђују хипотезу да конкурентност предузећа зависи од комбинације теоријских знања, стратешког менаџмента и практичне примене Портерових модела. Рад показује да конкурентност није статична категорија, већ динамичан процес који се мења у складу са глобалним економским кретањима. Она зависи од способности предузећа да се прилагоди променама у технологији, захтевима потрошача и међународним стандардима. У том смислу, Портерови модели представљају универзални алат који се може применити на различите индустрије и секторе. Студија случаја Микрохита потврђује да теорија има директну примену у пракси и да се кроз анализу перцепције квалитета и препорука купаца може сагледати реална тржишна позиција брэнда. Тиме се рад повезује са актуелним изазовима домаће привреде и даје допринос разумевању конкурентности у савременом пословању.

Кључне речи: конкурентност, међународна трговина, Портерове генеричке стратегије, Портеров модел пет сила, студија случаја.

У Нишу, 14.04.2026. године.